

Koronavirus

Koronaepidemian vaikutukset hyvinvointiin, palveluihin ja talouteen

THL:n seurantaraportti, viikot 45–46/2020,
18.11.2020

THL seuraa tiiviisti epidemiatilanteen kehittymistä. Koronavirustartuntojen määrä on kasvanut merkittävästi. [Lisää koronaepidemian tilannekatsauksessa](#)

[Lisää voimassa olevista rajoituksista valtioneuvoston verkkosivuilla](#)

[Alueellisista rajoituksista aluehallintoviraston verkkosivulla](#). Alueellisista suosituksista ja rajoituksista on tietoa myös sairaanhoitopiirien verkkosivuilla.

Tässä seurantaraportissa kerrotaan:

- Suomalaisten koronaan liittyvän tiedon tarve on pysynyt viime viikkoina samalla tasolla
- Erikoissairaanhoidossa viidenneksen palveluvaje vuonna 2020 edellisvuoteen verrattuna
- Äitiys- ja lastenneuvolapalveluiden käynnit vuonna 2020 edellisvuotta pienemmät
- Koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon käynnit vuonna 2020 merkittävästi edellisvuotta pienemmät
- Ennätysmäärä huoltajien alle 10-vuotiaan lapsen puolesta asiointeja syksyllä 2020
- Kelan etuuksien hakemuskäärät hieman viime vuotta korkeammalla tasolla
- Poliisin perheväkivaltaan liittyvät hälytystehtävät lisääntyneet koronan aikana
- Lääkeostot suomalaisella sähköisellä lääkemääräyksellä ulkomailla
- Sähköisten lääkemääräysten uudistamispyynnöt Omakannassa vuosina 2015–2020

Viikkoraportin tietoja julkaistaan myös verkkosivulla: thl.fi/koronanvaikutukset

[Katso aiemmat seurantaraportit täältä](#)

Viikkoraportin ovat toimittaneet:

Juha Honkatukia, tutkimuspäällikkö, THL
Vuokko Härmä, erikoissuunnittelija, THL
Vesa Jormanainen, johtava asiantuntija, THL
Laura Kestilä, tutkimuspäällikkö, THL
Pekka Rissanen, tietoylijohtaja, THL

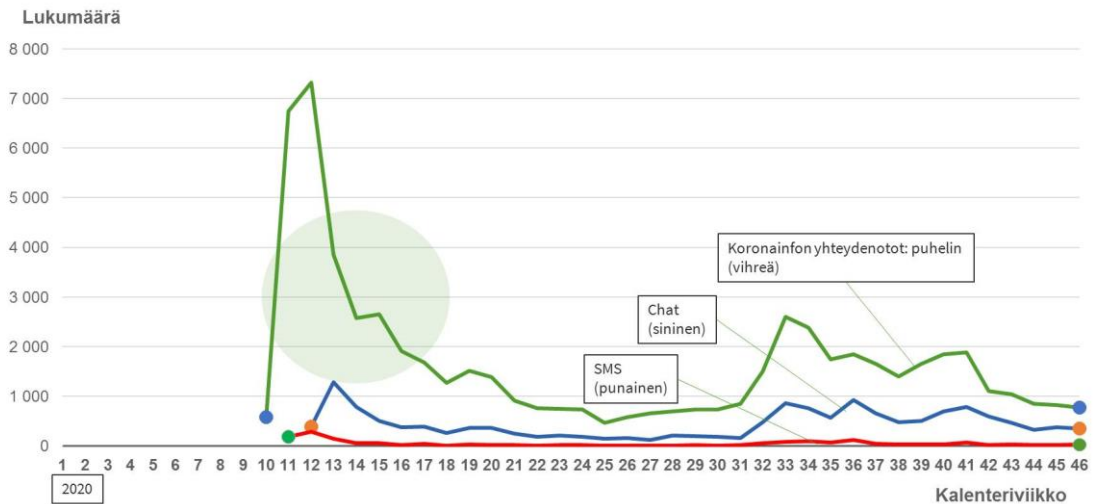
Sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@thl.fi.

Väestön neuvonta ja ohjaus

Suomalaisten koronaan liittyvän tiedon tarve pysynyt viime viikkoina samalla tasolla

Marko Lähteenmäki, Minna Kuitunen ja Anna-Leena Lohiniva

Suomalaisten korona-epidemiaan liittyvien yhteydenottojen määrä Digi- ja väestötietoviraston koronaneuvontaan oli keväällä suurimmillaan viikolla 12, jolloin yhteydenottoja oli yhteensä lähes 8000. Tämän jälkeen yhteydenottojen määrä väheni ja vakiintui kesä-heinäkuussa uudelle tasolle. Elokuussa yhteydenottojen määrä lisääntyi uudelleen selvästi ja oli korkeimmillaan viikolla 33, minkä jälkeen niiden määrä on vähentynyt. Viime viikkoina (44–46) yhteydenottoja on ollut noin 1200 viikoittain.

Kuvio: Yhteydenotot puhelimitse, chat-viestillä ja tekstiviestillä (SMS) Digi- ja väestötietoviraston koronaneuvontaan viikoilla 10–46. Lähde: Digi- ja väestötietovirasto. Päivitetty verkkosivuille 18.11.2020.

Digi- ja väestötietoviraston palvelukanavissa kysyttiin viikoilla 45–46 muun muassa:

- Erilaisia oireita/fluussaa ja mitä pitää tehdä? (Omaolo oirearvio ja terveysneuvonta terveydenhuollosta)
- Yleistä viruksesta, oireet, itämisaika, leviäminen, tartuntatilanne Suomessa, turvavälit
- Altistuminen, tartunta
- Testit, luotettavuus, hinta
- Karanteeni, omaehtoinen karanteeni
- Maskit ja niiden käyttö
- Maahantulo, matkustaminen yleensä
- Ravintolarajoitukset ja suositukset
- Lapsen sairastuminen
- Kokoontumisrajoitukset, juhlien järjestäminen
- Riskiryhmien tapaaminen
- Koronavilkku–Altistusilmoitukset, mitä pitää tehdä–Teknisiä ongelmia (eri laitteet, asennukset)–Sovelluksen tarkistukset ja päivitykset–Ei ole saanut koodia terveydenhuolloilta

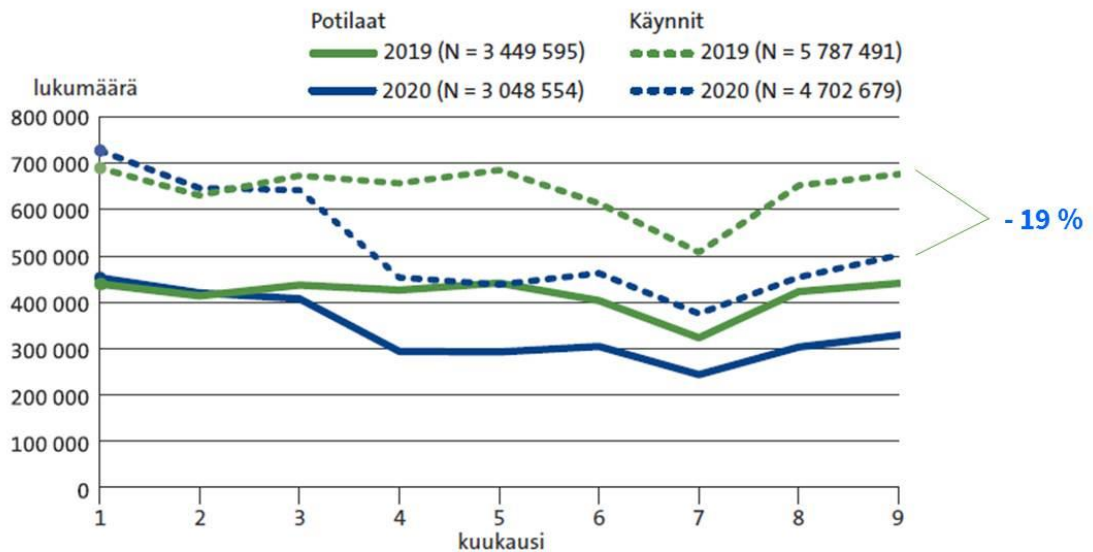
[Thl.fi-verkkosivujen koronasisältöjen käytön reaaliaikaiset trendit](#)
[Kansalaisten COVID-19-riskikärsityksiä, diasetti](#)

Palvelut ja etuudet

Erikoissairaanhoidossa viidenneksen palveluvaje vuonna 2020 edellisvuoteen verrattuna

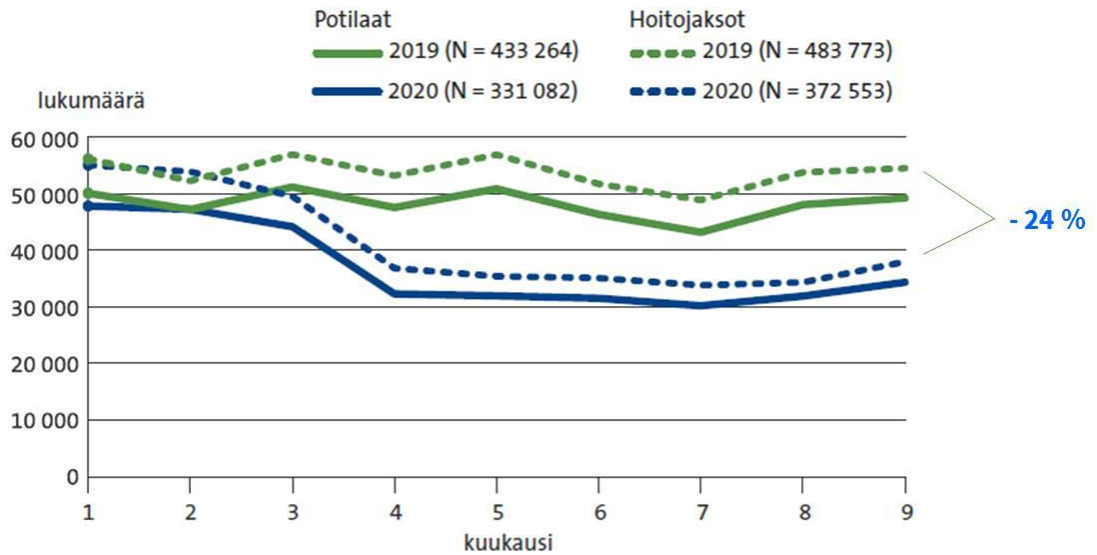
Vesa Jormanainen ja Pirjo Häkkinen

Keväällä 2020 koronaepidemian alkuvaiheessa sairaanhoitopiirit varautuivat koronapotilaiden hoitoon, minkä vuoksi kiireetöntä toimintaa ajettiin voimakkaasti alas. Sairaanhoitopiirien sairaaloiden avohoidossa hoidettiin tammi-syyskuussa 2020 yli kolme miljoonaa potilasta, mikä oli 19 prosenttia vähemmän kuin edellisvuoden vastaavana ajankohtana.

Kuvio: Somaattisen erikoissairaanhoidon potilaat ja käynnit tammi-syyskuussa vuosina 2019–2020.
Lähde: THL, hoitoilmoitusrekisteri Hilmo. Päivitetty verkkosivuille 18.11.2020.

Sairaanhoitopiirien sairaaloissa hoidettiin tammi-syyskuussa 2020 noin 331 000 potilasta vuodeosastoilla, mikä on 24 prosenttia vähemmän kuin edellisvuoden vastaavana ajankohtana.

Kuvio: Somaattisen erikoissairaanhoidon potilaat ja vuodeosastohoidon hoitojaksot tammi-syyskuussa vuosina 2019–2020. Lähde: THL, hoitoilmoitusrekisteri Hilmo. Päivitetty verkkosivuille 18.11.2020.

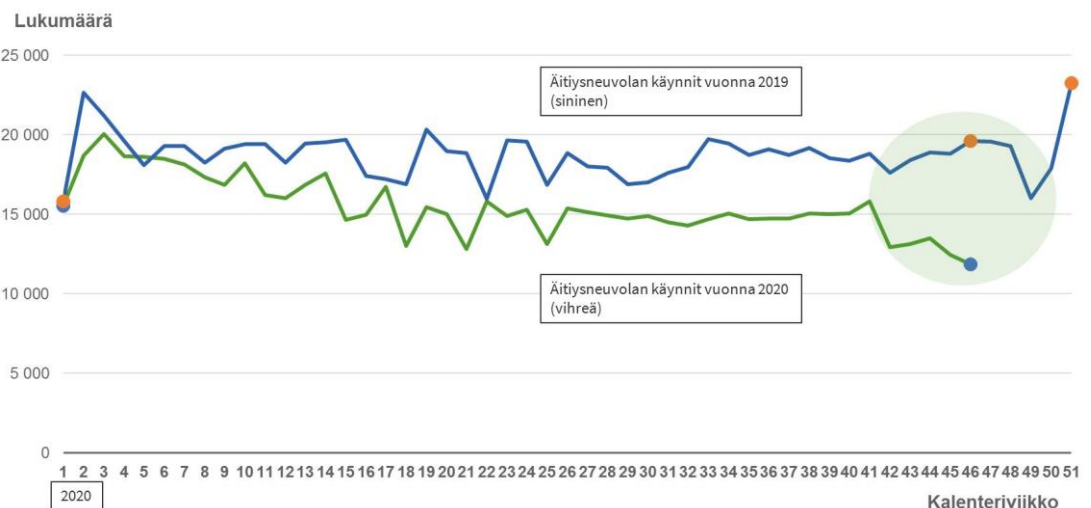
Luvuissa eivät ole mukana Etelä-Savon sairaanhoitopiirin, Helsingin kaupungin, Itä-Savon sairaanhoitopiirin, Tekonivelsairaala Coxan ja Vaasan sairaanhoitopiirin erikoissairaanhoidon tiedot, koska mainitut tahot eivät ole vielä toimittaneet ajantasaista hoitoilmoitusrekisteritietoa THL:een.

[Lisää aiheesta asiantuntija-arviossa \(julkaistu 10.11.2020\)](#)

Äitiys- ja lastenneuvolapalveluiden käynnit vuonna 2020 edellisvuotta pienemmät

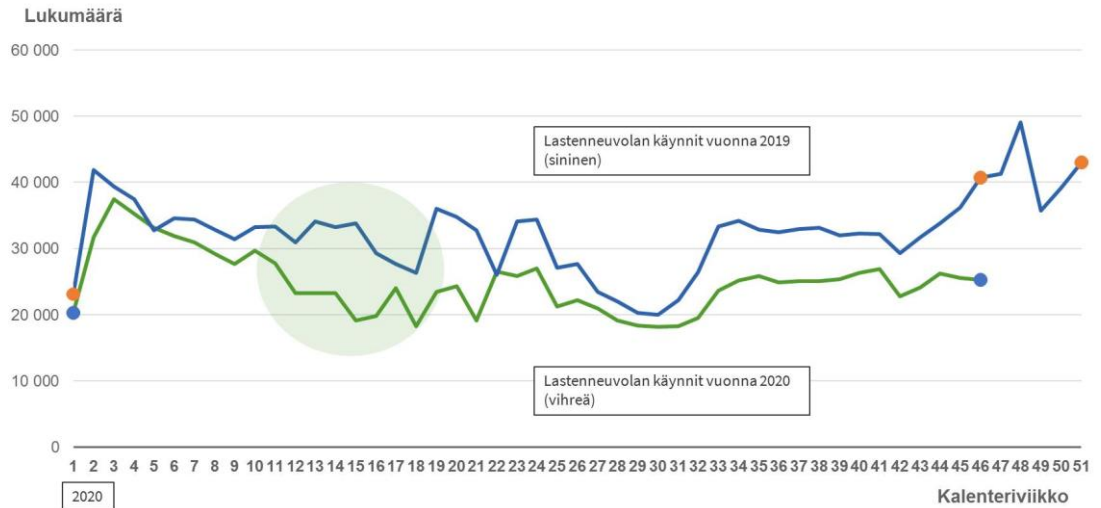
Vesa Jormanainen ja Juliaana Nauha

Perusterveydenhuollon äitiysneuvolakäynnit vuonna 2020 ovat pienemmät kuin vuonna 2019. Vaihtaisi siltä, että trendi säilyisi vuoden loppuun saakka.

Kuvio: Perusterveydenhuollon äitiysneuvolakäynnit viikoilla 1–46 vuosina 2019–2020. Lähde: THL, Avohilmo. Päivitetty verkkosivuille 18.11.2020.

Äitiysneuvolakäyntien tapaan myös lastenneuvolakäynnit vuonna 2020 ovat pienemmät kuin vuonna 2019. Erityisesti poikkeusolojen aikana (viikolta 12 alkaen) näyttäisi syntyneen palveluvajetta. Trendi näyttäisi säilyvän vuoden loppuun saakka.

Kuvio: Perusterveydenhuollon lastenneuvolakäynnit viikoilla 1–46 vuosina 2019–2020. Lähde: THL, Avohilmo. Päivitetty verkkosivuille 18.11.2020.

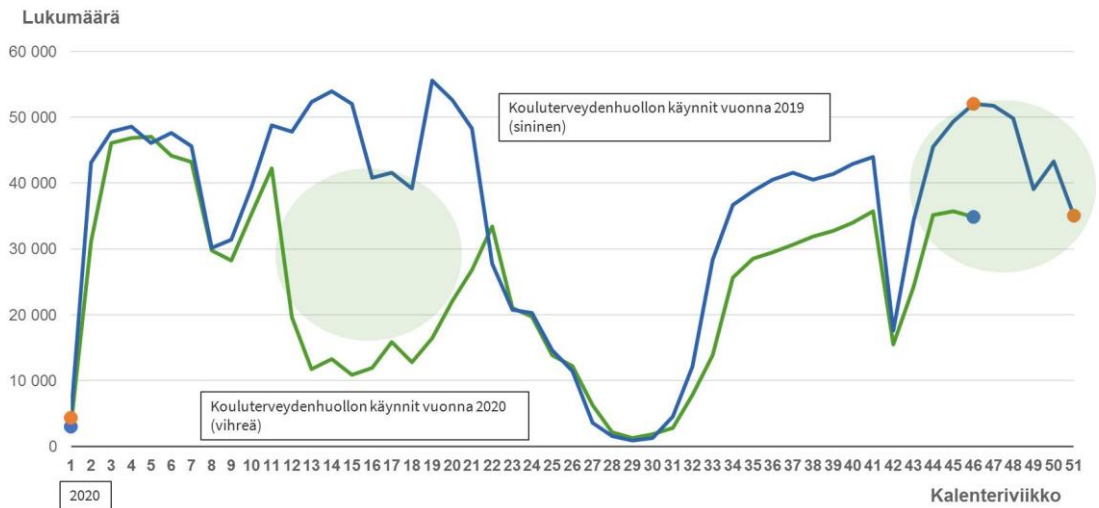
[Lisää aiheesta asiantuntija-arviossa \(julkaistu 10.11.2020\)](#)

Koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon käynnit vuonna 2020 merkittävästi edellisvuotta pienemmät

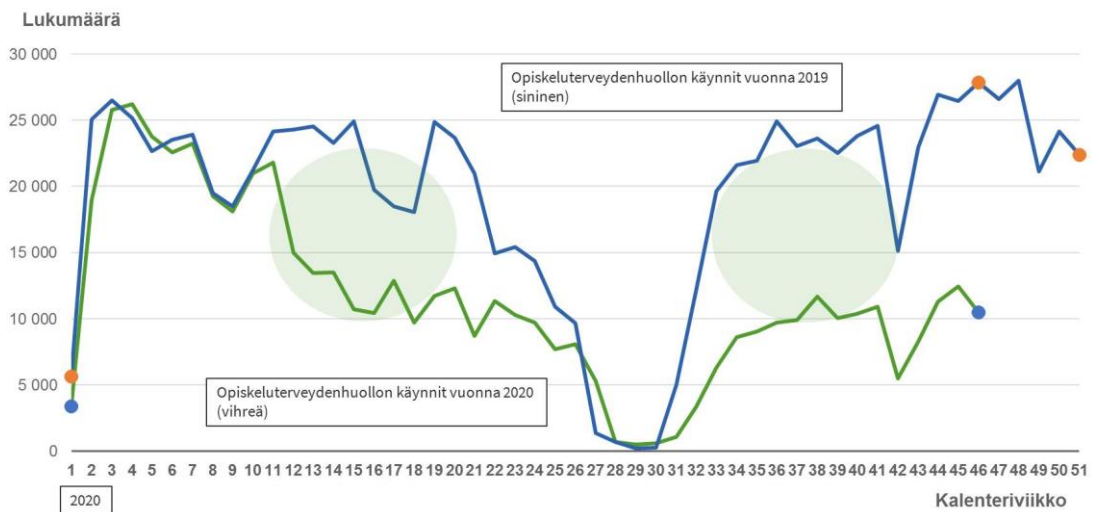
Vesa Jormanainen ja Juliaana Nauha

Perusterveydenhuollon kouluterveydenhuollon käynnit vähenivät merkittävästi poikkeusolojen alussa (viikolla 12), mutta viikolla 22 palattiin edellisvuoden palvelutuotannon tasolle. Alkusyöksyllä kouluterveydenhuollon käynnit ovat jälleen pienemmät kuin vuonna 2019. Kouluterveydenhuollon käynneissä on merkittävää kausivaihtelua (lomakaudet).

Opiskeluterveydenhuollon käynnit vähenivät merkittävästi poikkeusolojen alussa ja palautuivat edellisvuoden tasolle viikolla 26. Palvelutuotanto on ollut merkittävästi pienempää kuin edellisvuonna alkusyöksystä alkaen. Vaikuttaisi siltä, että trendi säilyisi vuoden loppuun saakka.

Kuvio: Perusterveydenhuollon kouluterveydenhuollon käynnit viikoilla 1–46 vuosina 2019–2020. Lähde: THL, Avohilmo. Päivitetty verkkosivuille 18.11.2020.

Kuvio: Perusterveydenhuollon opiskeluterveydenhuollon käynnit viikoilla 1–46 vuosina 2019–2020. Lähde: THL, Avohilmo. Päivitetty verkkosivuille 18.11.2020.

[Lisää aiheesta asiantuntija-arviossa \(julkaistu 10.11.2020\)](#)

Ennätysmäärä huoltajien alle 10-vuotiaan lapsen puolesta asiointeja syksyllä 2020

Vesa Jormanainen, Tommi Kulmala, Ari Helin ja Taina Sairanen

Koronaepidemia aiheutti pitkän aikavälin trendistä merkittävästi poikkeavan määrän huoltajien alle 10-vuotiaan lapsen puolesta asiointeja Omakannassa. Puolesta asiointien palvelu alle 10-vuotiaan lapsen huoltajille on ollut käytössä lokakuusta 2016 alkaen. Vuoden 2019 loppuun mennessä Omakannassa oli tehty 4,1 miljoonaa asiointia alle 10-vuotiaan lapsen puolesta.

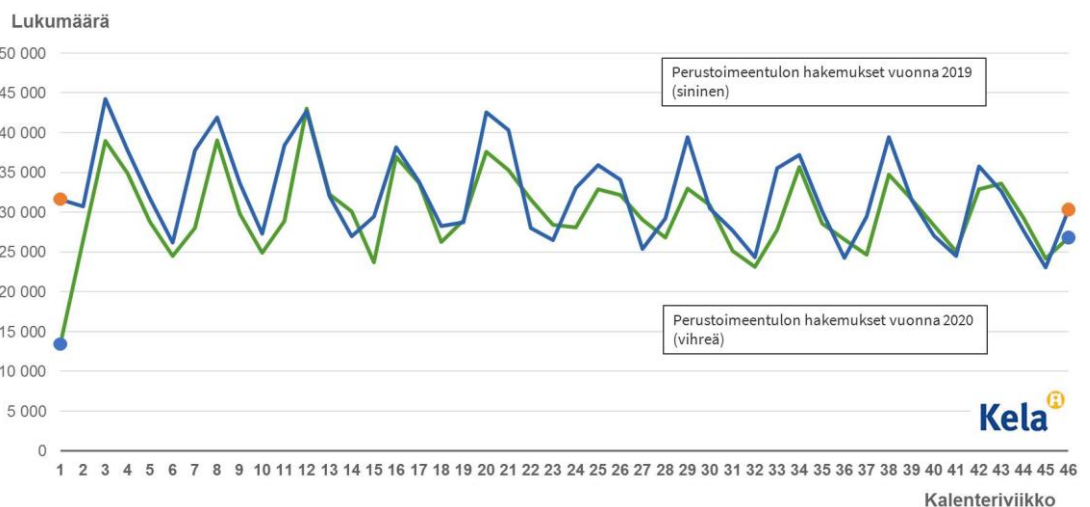

Kuvio: Huoltajien alle 10-vuotiaiden lasten puolesta tekemät asiointit Omakannassa kuukausittain vuosina 2016–2020. Lähde: Kela, Kanta-palvelut. Päivitetty verkkosivuille 18.11.2020.

Kelan etuuksien hakemusmäärät ovat hieman viime vuotta korkeammalla tasolla

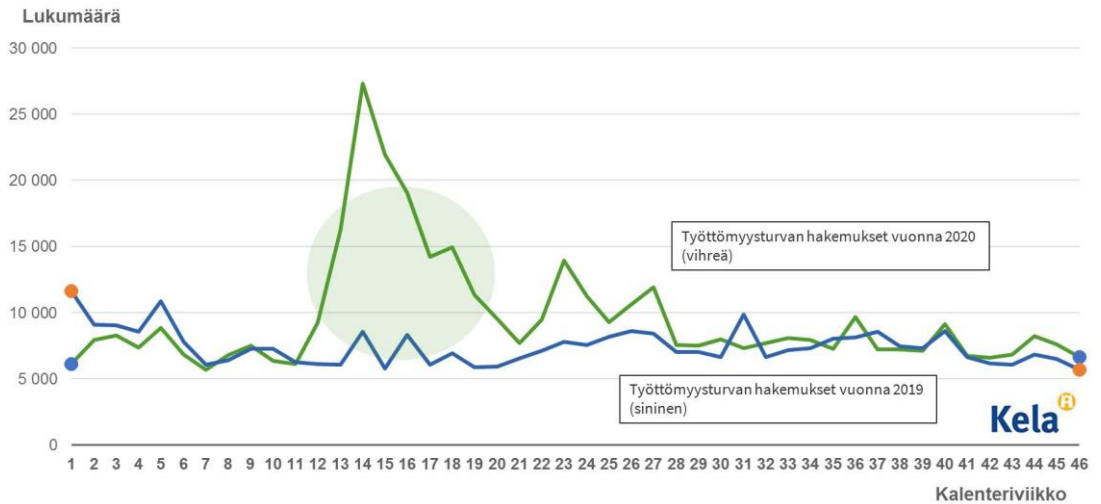
Vuokko Härämä ja Laura Kestilä

Koronaepidemia ja siihen liittyvät rajoitustoimet vaikuttavat monien ihmisten toimeentuloon. Kela tuottaa seurantatietoa [verkkosivuille](#) koronan vaikutuksista etuushakemusten ja etuuksien saajien määriin viikko- ja kuukausitasolla ja vertaa niitä vuoteen 2019. Viimeisten kahden viikon aikana perustoimeentulotuen ja työttömyysturvan hakemusmäärät ovat olleet hieman viime vuoden tasoa korkeammalla.

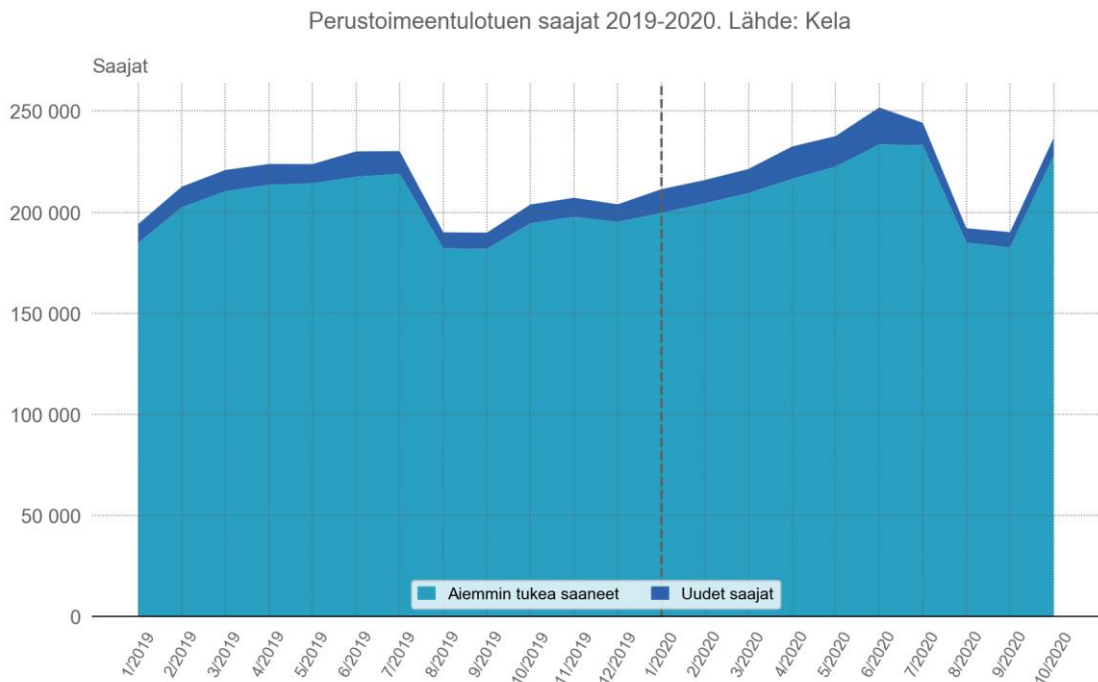
Kuvio: Perustoimeentulotuen hakemusten määrä viikoilla 1–46 vuosina 2019–2020. Lähde: Kela. Päivitetty verkkosivuille 18.11.2020.

Kuvio: Työttömyysturvan hakemusten määrä viikoilla 1–46 vuosina 2019–2020. Lähde: Kela. Päivitetty verkkosivuille 18.11.2020.

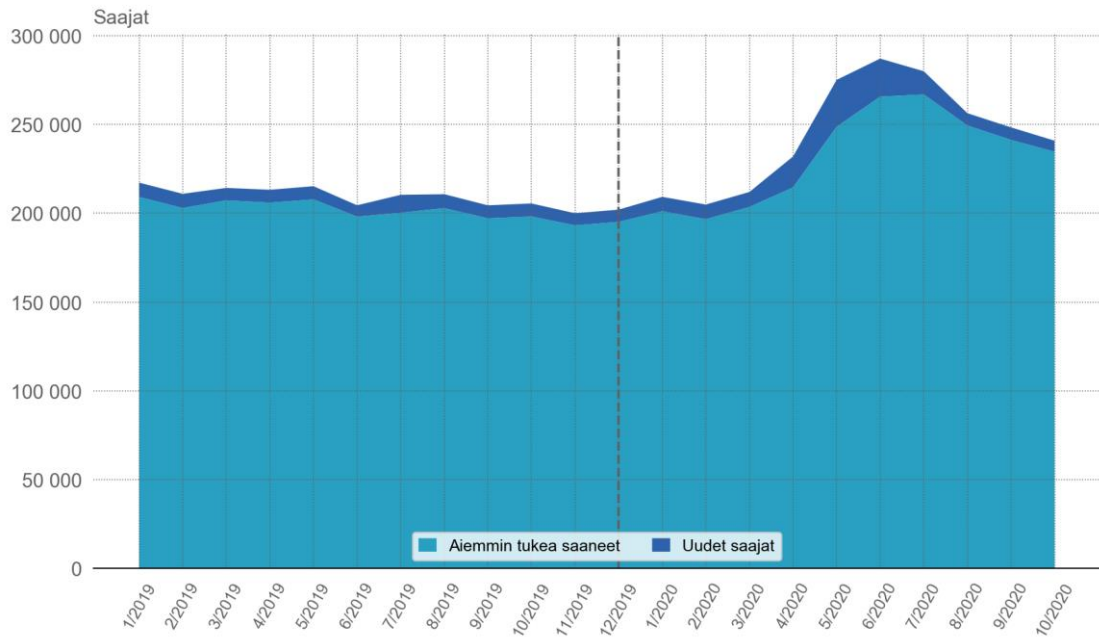
Kelan tietojen mukaan perustoimeentulotuen saajamäärät kasvoivat kevään ja alkukesän aikana edellisvuoteen verrattuna. Elo-syyskuussa perustoimeentulotuen saajien määrä pysytteli tavallista matalammalla tasolla, mikä johtuu Kelan arvion mukaan syksyn veronpalautuksista. Lokakuussa perustoimeentulotukea saaneiden määrä kasvoi edelliseen kuukauteen verrattuna. Työttömyysturva saaneiden määrä oli lokakuussa puolestaan hieman syyskuuta pienempi.

Kuvio: Perustoimeentulotukea saaneiden määrä (aiemmin tukea saaneet ja uudet saajat) kuukausittain vuosina 2019–2020. Lähde: Kela. Päivitetty verkkosivuille 18.11.2020.

Työttömyysturvan saajat 2019 - 2020. Lähde: Kela

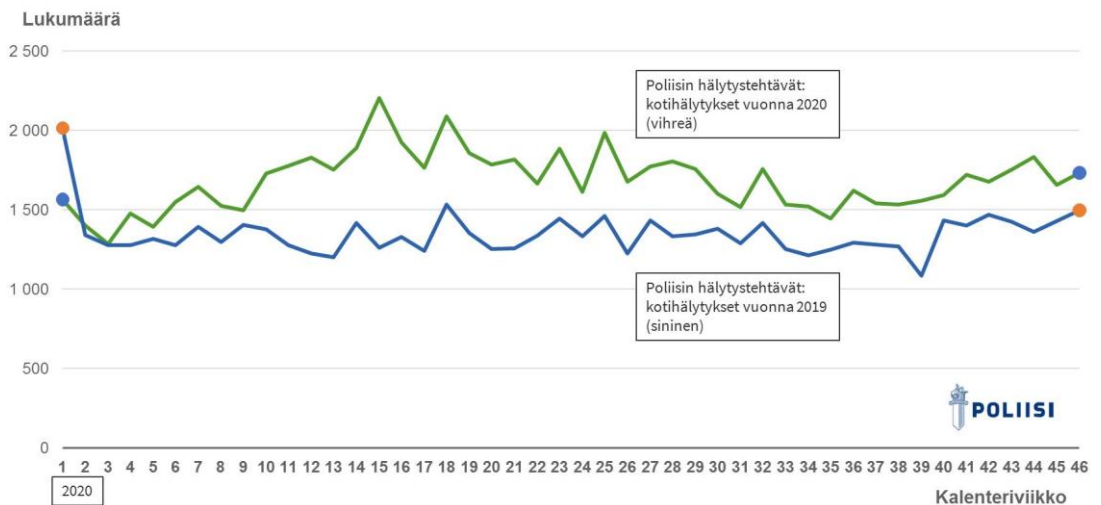

Kuvio: Työttömyysturvaa saaneiden määrä (aiemmin tukea saaneet ja uudet saajat) kuukausittain vuosina 2019–2020. Lähde: Kela. Päivitetty verkkosivuille 18.11.2020.

Poliisin perheväkivaltaan liittyvät hälytystehtävät lisääntyneet koronan aikana

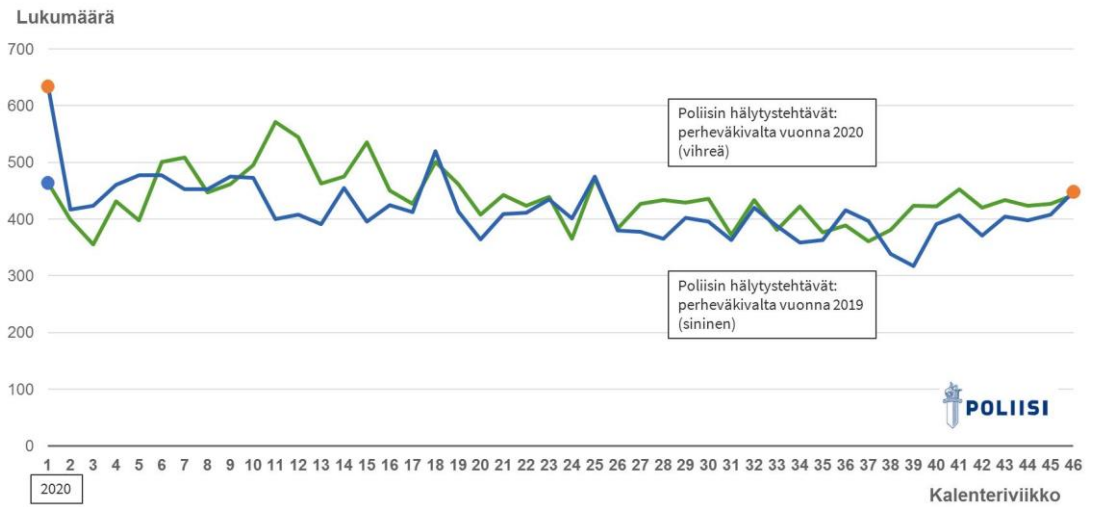
Vuokko Härnä

[Poliisin tiedotteen](#) mukaan väkivalta on koronaepidemian aikana siirtynyt entistä enemmän koteihin ja merkkejä väkivallan lisääntymisestä on havaittavissa. Suurimmat lisäykset viime vuoteen verrattuna tapahtuivat kotihälytystehtävien osalta, noin +14 400 (+28 prosenttia).

Kuvio: Poliisin hälytystehtävät kotihälytyksen takia viikoilla 1–46 vuosina 2019–2020. Lähde: Poliisihallitus. Päivitetty verkkosivuille 18.11.2020.

Hälytystehtävät liittyen perheväkivaltaan nousivat kevään rajoitustoimien aikana, mutta laskivat kesällä ja alkusyksyllä edellisvuoden tasolle. Syksyn mittaan hälytystehtävien määrä on taas lisääntynyt.

Kuvio: Poliisin hälytystehtävät perheväkivallan takia viikoilla 1–46 vuosina 2019–2020. Lähde: Poliisihallitus. Päivitetty verkkosivuille 18.11.2020.

Lääkinnälliset tuotteet ja laitteet, sovellukset ja rokotteet

Lääkeostot suomalaisella sähköisellä lääkemääräyksellä ulkomailla

Vesa Jormanainen ja Konstantin Hyppönen

Koronaepidemian vaikutukset (matkustusrajoitukset) näkyvät erityisen selvästi suomalaisten lääkeostojen määrissä ulkomaisissa apteekeissa. Suomalaisilla sähköisillä lääkemääräyksillä on tehty kaikkiaan 11 110 lääkettä ulkomaiden apteekeissa tammikuusta 2019 alkaen. Vastaavasti ulkomaisilla sähköisillä lääkemääräyksillä on tehty 933 lääkettä suomalaisissa apteekeissa kesäkuusta 2020 alkaen.

Kuvio: Reseptilääkkeiden ostot suomalaisilla sähköisillä lääkemääräyksillä ulkomailla ja ulkomaisilla sähköisillä lääkemääräyksillä Suomen apteekeissa kuukausittain vuosina 2019–2020. Lähde: Kela, Kanta-palvelut. Päivitetty verkkosivuille 18.11.2020.

Sähköisten lääkemääräysten uudistamispyynnöt Omakannassa vuosina 2015–2020

Vesa Jormanainen, Tommi Kulmala, Ari Helin ja Taina Sairanen

Koronaepidemia aiheutti pitkän aikavälin trendistä merkittävästi poikkeavan määrän pyyntöjä uudistaa sähköinen lääkemääräys Omakannan kautta. Lääkemääräysten uudistaminen palvelu on ollut käytössä marraskuusta 2015 alkaen. Vuoden 2019 loppuun mennessä Omakannasta oli lähetetty 8,8 miljoonaa sähköisten lääkemääräysten uudistamispyyntöä terveydenhuoltoon. Omakannan kautta tehtiin 26 prosenttia kaikista sähköisten lääkemääräysten uudistamispyynnöistä vuonna 2019.

Kuvio: Reseptilääkkeiden uudistamispyynnöt Omakannasta terveydenhuoltoon kuukausittain vuosina 2015–2020. Lähde: Kela, Kanta-palvelut. Päivitetty verkkosivuille 18.11.2020.